

maakt ruimte voor onderwijs

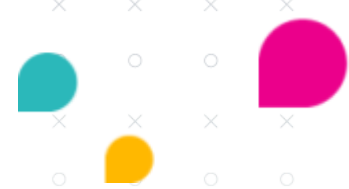

MODULEHANDLEIDING

MBO OMGAAN MET KWANTITATIEVE

INFORMATIE - NIVEAU 2, 3 EN 4

Inleiding	2
Doelgroep	2
Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 2	3
Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 3	7
Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 4	10

Inleiding

Numo is een online leermiddel waarmee leerlingen de basisvaardigheden van Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels, Duits, Frans en Spaans adaptief kunnen oefenen tot ze het beoogde niveau hebben bereikt.

Adaptief betekent dat het programma zich automatisch aanpast aan het oefengedrag van leerlingen. Is een leerling goed in een vaardigheid, dan gaat hij er met sprongen doorheen. Bij onderdelen waarmee hij moeite heeft, staat het programma langer stil. De leerling krijgt dan extra oefeningen en meer feedback.

Numo kan teruggrijpen op oefenstof van groep 6 van de basisschool. Een leerling die uitblinkt in een vaardigheid, kan doorgaan met oefenen tot 3F- of zelfs 4F-niveau. Dat is de grote kracht van adaptieve software!

Doordat leerlingen met Numo de basisvaardigheden eigen maken, heb jij als docent meer tijd voor andere dingen, zoals individuele begeleiding, thema-opdrachten, interactieve werkvormen, oefenen met schrijfvaardigheid, projecten rondom rekenen, debatteren en literatuur.

Doelgroep

De Numo-modules 'Omgaan met kwantitatieve informatie' zijn bedoeld voor leerlingen van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Deze handleiding betreft de volgende drie modules:

- mbo Omgaan met kwantitatieve informatie Niveau 2
- mbo Omgaan met kwantitatieve informatie Niveau 3
- mbo Omgaan met kwantitatieve informatie Niveau 4

Deze modules richten zich op het verwerven van kennis van / vaardigheden in:

- het ordenen van positieve en decimale getallen
- rekenen met hele getallen, negatieve getallen en decimale getallen
- het aflezen, beoordelen en interpreteren van gegevens en
- het uitvoeren van berekeningen met deze gegevens
- het verwerken van gegevens in een tabel of diagram
- rekenen met gemiddelde, modus en mediaan
- rekenen met spreidingsbreedte
- rekenen met statistische grootheden
- rekenen met verschillende centrummaten
- rekenen met een steekproef

Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 2

Rubriek	Oefening	Type/Opgaven	Oefendoel: Ik kan...
Sprongtoetsen	1. Toets A, B, C	Meerkeuze	positieve en decimale getallen ordenen, rekenen met hele getallen.
	2. Toets D, E, F	Meerkeuze	rekenen met hele getallen en met decimale getallen.
	3. Toets G, H, I	Meerkeuze	gegevens aflezen, beoordelen, interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	4. Toets J, K	Meerkeuze	gegevens in een tabel/ diagram verwerken, rekenen met gemiddelde, modus en mediaan, spreidingsbreedte en statistische grootheden.
A. Rekenkennis: Ordenen van positieve en decimale getallen	A1 Getallen bij een getallenlijn	Plaatje verklaren	positieve en decimale getallen ordenen.
	A2 Aanwijzen op een getallenlijn	Meerkeuze	positieve en decimale getallen ordenen.
	A3 Kommagetallen van klein naar groot	Slepen	positieve en decimale getallen ordenen.
	A4 Combinatieoefening ordenen van getallen	Meerkeuze	positieve en decimale getallen ordenen.
B. Rekenkennis: Optellen van gehele getallen	B1 Optellen tot 100	Koppelpuzzel	hele getallen optellen.
	B2 Optellen tot 1000 in stapjes	Meerkeuze	hele getallen optellen.
	B3 Optellen - tempo	Open vraag	hele getallen optellen.
	B4 Optellen tot 1000 - grote stappen	Meerkeuze	hele getallen optellen.
	B5 Combinatieoefening optellen	Open vraag	hele getallen optellen.
C. Rekenkennis: Aftrekken van gehele getallen	C1 Aftrekken tot 100	Koppelpuzzel	hele getallen aftrekken.
	C2 Aftrekken tot 1000 in stapjes	Meerkeuze	hele getallen aftrekken.
	C3 Getallen aftrekken tot 1000	Meerkeuze	hele getallen aftrekken.
	C4 Aftrekken tot 1000 in grote stappen	Meerkeuze	hele getallen aftrekken.
	C5 Tempo getallen aftrekken tot 1000	Meerkeuze	hele getallen aftrekken.
	C6 Combinatieoefening aftrekken	Open vraag	hele getallen aftrekken.

D. Rekenkennis: Vermenigvuldigen van gehele getallen	D1 Vermenigvuldigen tot 100	Open vraag	hele getallen vermenigvuldigen.
	D2 Vermenigvuldigen tot 1000	Open vraag	hele getallen vermenigvuldigen.
	D3 Vermenigvuldigen tot 1000 - snel	Open vraag	hele getallen vermenigvuldigen.
	D4 Combinatieoefening vermenigvuldigen	Open vraag	hele getallen vermenigvuldigen.
E. Rekenkennis: Delen van gehele getallen	E1 Delen met rest - herhalen	Open vraag	hele getallen delen.
	E2 Delen tot 100	Open vraag	hele getallen delen.
	E3 Delen met rest 2	Meerkeuze	hele getallen delen.
	E4 Delen met rest 3	Meerkeuze	hele getallen delen.
	E5 Staartdelen	Open vraag	hele getallen delen.
	E6 Delen tot 1000	Open vraag	hele getallen delen.
	E7 Combinatieoefening delen	Open vraag	hele getallen delen.
F. Rekenkennis: Decimale getallen	F1 Decimale getallen optellen en aftrekken	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	F2 Decimale getallen vermenigvuldigen en delen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	F3 Decimalen op de rekenmachine	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	F4 Combinatieoefening decimale getallen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
G. Gegevens aflezen	G1 Begrippen	Meerkeuze Grafisch	gegevens aflezen.
	G2 Tabellen	Open vraag	gegevens aflezen.
	G3 Roosters	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	G4 Formulieren	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	G5 Diagrammen	Open vraag	gegevens aflezen.
	G6 Grafieken	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	G7 Gegevens aflezen toepassen	Meerkeuze	gegevens aflezen.

H. Gegevens beoordelen	H1 Conclusies trekken uit een tabel, schema of formulier	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	H2 Trends	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	H3 Minimum en maximum bepalen	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	H4 Gegevens beoordelen toepassen	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
I. Gegevens interpreteren en berekeningen mee uitvoeren	I1 Rekenen met schema's en tabellen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	I2 Diagrammen en conclusies trekken	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	I3 Grafieken en conclusies trekken	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	I4 Rekenen met grafieken en diagrammen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	I5 Interpreteren van gegevens toepassen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
J. Verwerken van gegevens in tabel of diagram	J1 Wat komt waar?	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J2 Tabellen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J3 Roosters maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J4 Diagrammen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J5 Grafieken maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J6 Opbouw van een grafiek	Plaatje klikken	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J7 Tabel, diagram of grafiek kiezen	Meerkeuze Grafisch	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J8 Schaal bepalen	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	J9 Verwerken van gegevens toepassen	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.

K. Statistische grootheden	K1 Gemiddelde	Meerkeuze	rekenen met het gemiddelde.
	K2 Modus	Meerkeuze	rekenen met de modus.
	K3 Mediaan	Meerkeuze	rekenen met de mediaan.
	K4 Spreidingsbreedte	Meerkeuze	rekenen met spreidingsbreedte.
	K5 Statistische grootheden toepassen	Meerkeuze	rekenen met statistische grootheden.

Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 3

Rubriek	Oefening	Type/Opgaven	Oefendoel: Ik kan...
Sprongtoetsen	1. Toets A, B 2. Toets C, D 3. Toets E, F, G 4. Toets H, I	Meerkeuze Meerkeuze Meerkeuze Meerkeuze	positieve en decimale getallen ordenen, rekenen met hele getallen. rekenen met negatieve getallen en met decimale getallen. gegevens aflezen, beoordelen, interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren. Verwerken van gegevens in tabel of diagram, rekenen met gemiddelde, mediaan en statistische grootheden.
A. Rekenkennis: Ordenen van positieve en negatieve getallen	A1 Getallen bij een getallenlijn	Plaatje verklaren	positieve en negatieve getallen ordenen.
	A2 Aanwijzen op een getallenlijn	Meerkeuze	positieve en negatieve getallen ordenen.
	A3 Kommagetallen van klein naar groot	Slepen	positieve en negatieve getallen ordenen.
	A4 Negatieve getallen op en af	Open vraag	positieve en negatieve getallen ordenen.
	A5 Negatieve getallen op een getallenlijn	Open vraag	positieve en negatieve getallen ordenen.
	A6 Combinatioefening ordenen van getallen	Meerkeuze	positieve en negatieve getallen ordenen.
B. Rekenkennis: Rekenen met gehele getallen	B1 Optellen van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B2 Aftrekken van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B3 Vermenigvuldigen met gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B4 Delen van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B5 Combinatioefening rekenen met gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
C. Rekenkennis: Rekenen met negatieve getallen	C1 Optellen met negatieve getallen	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.
	C2 Plussen en minnen	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C3 Aftrekken met negatieve getallen	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.
	C4 Vermenigvuldigen met negatieve getallen 1	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.

	C5 Delen met negatieve getallen 1	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.
	C6 Vermenigvuldigen met negatieve getallen 2	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C7 Delen met negatieve getallen 2	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C8 Combinatieoefening negatieve getallen	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
D. Rekenkennis: Rekenen met decimale getallen	D1 Decimale getallen optellen en aftrekken	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D2 Decimale getallen vermenigvuldigen en delen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D3 Decimalen op de rekenmachine	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D4 Combinatieoefening decimale getallen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
E. Gegevens aflezen	E1 Tabellen, grafieken en diagrammen	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	E2 Schema's en formulieren	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	E3 Vergelijken	Meerkeuze Grafisch	gegevens aflezen.
	E4 Gegevens aflezen toepassen	Meerkeuze	gegevens aflezen.
F. Gegevens beoordelen	F1 Conclusies trekken uit een tabel of schema	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	F2 Stijgen en dalen	Meerkeuze Grafisch	gegevens beoordelen.
	F3 Conclusies trekken uit een grafiek of diagram	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	F4 Misleidende informatie	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	F5 Gegevens beoordelen toepassen	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
G. Gegevens interpreteren en berekeningen mee uitvoeren	G1 Rekenen met grafieken en tabellen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G2 Rekenen met boomdiagrammen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G3 Gegevens interpreteren uit een grafiek	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G4 Gegevens interpreteren toepassen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.

H. Verwerken van gegevens in tabel of diagram	H1 Tabellen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H2 Diagrammen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H3 Grafieken maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H4 Kies de juiste grafiek	Open vraag	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H5 Verwerken van gegevens toepassen	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
I. Statistische grootheden	I1 Gemiddelde	Meerkeuze	rekenen met het gemiddelde.
	I2 Mediaan	Meerkeuze	rekenen met de mediaan.
	I3 Populatiegrootte en steekproef	Meerkeuze	rekenen met statistische grootheden.
	I4 Statistische grootheden toepassen	Meerkeuze	rekenen met statistische grootheden.

Rubriekenoverzicht Omgaan met kwantitatieve informatie niveau 4

Rubriek	Oefening	Type/Opgaven	Oefendoel: Ik kan...
Sprongtoetsen	1. Toets A, B	Meerkeuze	rekenen met grote getallen en hele getallen.
	2. Toets C, D	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen en decimale getallen.
	3. Toets E, F, G	Meerkeuze	gegevens aflezen, beoordelen, interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	4. Toets H, I	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken, rekenen met verschillende centrummaten, met een steekproef en met statistische grootheden.
A. Rekenkennis: Rekenen met grote getallen	A1 Getallen bij een getallenlijn	Plaatje verklaren	rekenen met grote getallen.
	A2 Aanwijzen op een getallenlijn	Meerkeuze	rekenen met grote getallen.
	A3 Wetenschappelijke notatie	Meerkeuze	rekenen met grote getallen.
	A4 Negatieve getallen op en af	Open vraag	rekenen met grote getallen.
	A5 Negatieve getallen op een getallenlijn	Open vraag	rekenen met grote getallen.
	A6 Combinatioefening ordenen van getallen	Meerkeuze	rekenen met grote getallen.
B. Rekenkennis: Rekenen met gehele getallen	B1 Optellen van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B2 Aftrekken van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B3 Vermenigvuldigen met gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B4 Delen van gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
	B5 Combinatioefening rekenen met gehele getallen	Open vraag	rekenen met hele getallen.
C. Rekenkennis: Rekenen met negatieve getallen	C1 Optellen met negatieve getallen	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.
	C2 Plussen en minnen	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C3 Aftrekken met negatieve getallen	Meerkeuze	rekenen met negatieve getallen.

	C4 Vermenigvuldigen met negatieve getallen 2	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C5 Delen met negatieve getallen 2	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
	C6 Combinatioefening negatieve getallen	Open vraag	rekenen met negatieve getallen.
D. Rekenkennis: Rekenen met decimale getallen	D1 Decimale getallen optellen en aftrekken	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D2 Decimale getallen vermenigvuldigen en delen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D3 Decimalen op de rekenmachine	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
	D4 Combinatioefening decimale getallen	Open vraag	rekenen met decimale getallen.
E. Gegevens aflezen	E1 Tabellen, grafieken en diagrammen	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	E2 Schema's en formulieren	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	E3 Vergelijken van gegevens	Meerkeuze Grafisch	gegevens aflezen.
	E4 Een onderzoeksvraag formuleren	Meerkeuze	gegevens aflezen.
	E5 Gegevens aflezen toepassen	Meerkeuze	gegevens aflezen.
F. Gegevens beoordelen	F1 Opbouw van grafieken	Meerkeuze Grafisch	gegevens beoordelen.
	F2 Misleidende informatie	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	F3 Betrouwbaarheid van informatie	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
	F4 Gegevens beoordelen toepassen	Meerkeuze	gegevens beoordelen.
G. Gegevens interpreteren en berekeningen mee uitvoeren	G1 Rekenen met gegevens	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G2 Diagrammen en tabellen interpreteren	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G3 Grafieken interpreteren	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.
	G4 Gegevens interpreteren toepassen	Meerkeuze	gegevens interpreteren en hier berekeningen mee uitvoeren.

H. Verwerken van gegevens in tabel of diagram	H1 Tabellen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H2 Diagrammen maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H3 Grafieken maken	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H4 Kies de juiste grafiek	Open vraag	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
	H5 Verwerken van gegevens toepassen	Meerkeuze	gegevens in een tabel of diagram verwerken.
I. Statistische grootheden	I1 Centrummaten	Meerkeuze	rekenen met verschillende centrummaten.
	I2 Steekproef	Meerkeuze	rekenen met een steekproef.
	I3 Statistische grootheden toepassen	Meerkeuze	rekenen met statistische grootheden.